

22.1.2026

Lausunto VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta.

Päijät-Hämeen matkailuelinkeinon lausunto alueellisen matkailijaveron valmistelusta

Lahden seudun matkailuelinkeino suhtautuu kriittisesti ja vastustaa alueellisen matkailijaveron käyttöönottoa Suomessa ja Päijät-Hämeessä. Katsomme, että matkailijavero ei ole ajankohtainen eikä tarkoituksenmukainen toimenpide Suomen matkailun, alueellisen elinvoiman tai kestäväen talouskasvun näkökulmasta. Suomen matkailu- ja ravintola-ala on jo nykyisellään kansainvälisesti vertaillen kireästi verotettu, ja uuden veron käyttöönotto kiristäisi kokonaisverotusta entisestään, heikentäen alan kansainvälistä kilpailukykyä.

Matkailijavero heikentää matkailukysyntää ja elinkeinon kasvua.

Matkailu on voimakkaasti kysyntäohjautuva toimiala. Hintojen nousu vaikuttaa suoraan matkailijoiden valintoihin, erityisesti kotimaisten matkailijoiden kohdalla. Matkailijavero nostaisi majoituksen hintaa tilanteessa, jossa alan kustannuspaineet ovat jo merkittävästi kasvaneet.

On tärkeää huomioida, että majoituspalvelujen arvonlisävero nousi vuoden 2025 alussa 10 prosentista 14,0 prosenttiin ja laski vuoden 2026 alusta 13,5 prosenttiin. Tämä on jo heikentänyt alan hintakilpailukykyä. Matkailijavero tulisi tämän päälle uutena kustannuseränä, mikä väistämättä siirtyisi hintoihin ja vähentäisi kysyntää.

Talousteorian ja kokemusten perusteella hintojen nousu ilman vastaavaa lisäarvoa johtaa kysynnän laskuun. Tämä koskee erityisesti kotimaista matkailua, joka muodostaa yli 70 % Suomen majoitusliikkeiden yöpymisistä.

Matkustustase ja kotimaisen matkailun rooli.

Suomen matkustustase on ollut viime vuosina voimakkaasti alijäämäinen. Vuonna 2024 matkustustase oli noin 1,9 miljardia euroa miinuksella, eli suomalaiset käyttivät ulkomailla huomattavasti enemmän rahaa kuin ulkomaiset matkailijat Suomessa.

Kotimaisen matkailun hinnan nousu matkailijaveron seurauksena lisäisi tätä alijäämää entisestään. Kun kotimaan matkailu kallistuu, ulkomaanmatkat muuttuvat suhteellisesti houkuttelevammiksi. Tämä ohjaa kulutusta Suomen rajojen ulkopuolelle, heikentää kotimaista työllisyyttä ja vähentää verotuloja laajemmin tarkasteltuna.

Samalla Suomi muuttuisi myös ulkomaisten matkailijoiden näkökulmasta kalliimmaksi kohteeksi, mikä heikentäisi kilpailuasemaamme muihin Euroopan matkailumaihin nähden.

Pohjoisen Suomen haasteita ei tule ratkaista koko maan kustannuksella.

Alueellisen matkailijaveron valmistelu kytkeytyy Pohjoisen Suomen ohjelmaan, jossa matkailun haasteet liittyvät muun muassa sesonkiluonteisuuteen, infrastruktuurin kuormitukseen ja ympäristöpaineisiin.

Lahden seudun matkailun näkemyksen mukaan Pohjois-Suomen erityispiirteistä johtuvia haasteita ei tule ratkaista koko Suomea koskevalla veromallilla, joka vaikuttaisi myös alueisiin, joissa matkailu perustuu ympärivuotisuuteen, tapahtumiin, urheiluun, kokous- ja yritysmatkailuun sekä lähellä oleviin kotimaisiin asiakasvirtoihin.

Eteläisen Suomen, kaupunkiseutujen ja tapahtumamatkailun toimintaympäristö on olennaisesti erilainen kuin esimerkiksi Lapissa. Yhtenäinen veroratkaisu ei huomioi alueiden erilaisia matkailurakenteita ja kehitystarpeita.

Matkailijaveron ei edistä kestävä matkailua esitetyllä tavalla

Kestävän matkailun edistäminen on tärkeä ja kannatettava tavoite. Lahden seudun matkailu kuitenkin katsoo, että matkailijaveron ei ole tehokas eikä oikeudenmukainen keino kestävyden edistämiseen.

On ristiriitaista puhua kestävydestä tilanteessa, jossa kotimaan matkailua verottamalla ohjataan matkailijoita ulkomaille, mikä lisää lentomatkustusta ja kasvattaa matkailun hiilijalanjälkeä. Aidosti kestävä matkailupolitiikka tukisi kotimaan matkailua, lähimatkailua ja vähäpäästöisiä matkustusmuotoja.

Kestävyystavoitteita tulisi edistää ensisijaisesti:

- investoinneilla infrastruktuuriin ja joukkoliikenteeseen
- matkailuyritysten kestävyys siirtymän tukemisella
- kohdennetuilla kehittämis- ja rahoitusinstrumenteilla
- kannustimilla, ei rangaistuksenomaisella verotuksella

Vaikutukset yrityksiin, työllisyyteen ja investointeihin.

Matkailuala koostuu suurelta osin pienistä ja keskisuurista yrityksistä, joiden kannattavuus on herkkä kysynnän vaihteluille. Matkailijaveron heikentäisi yritysten toimintaedellytyksiä, vähentäisi investointihalukkuutta ja lisäisi epävarmuutta toimintaympäristössä.

Erityisesti tapahtuma-, urheilu- ja kokousmatkailuun nojaavilla alueilla, kuten Lahden seudulla, hintakilpailukyky on keskeinen menestystekijä. Matkailijaveron heikentäisi alueiden kykyä houkutella kansallisia ja kansainvälisiä tapahtumia sekä niihin liittyviä oheispalveluja.

Kilpailuneutraliteetti, majoitusmuodot ja veron hallinnollinen toteutus.

Matkailijaveron käyttöönotto heikentäisi entisestään kilpailuneutraliteettia Suomen matkailumarkkinoilla. Matkailijavero kasvattaisi eroa risteily- ja matkustajalaivoihin, jotka saavat miehistötukea ja pystyvät pitämään risteily- ja laivamatkojen hinnat edullisina. Verovapaamyynti luo kilpailuedun meriliikenteen ravintola- ja palvelutarjonnalle verrattuna maissa toimiviin matkailu- ja ravitsemuspalveluihin.

Matkailijaveron vaikutukset korostuvat erityisesti vuokramökeissä ja muussa itsepalvelumajoituksessa. Mikäli vero peritään henkilömäärän perusteella, se kohdistuu suhteettoman raskaasti lapsiperheisiin ja suurempiin seurueisiin. Mökkimajoitus tarjoaa monille perheille ja ryhmille mahdollisuuden jakaa kustannuksia usean henkilön kesken. Henkilökohtainen matkailijavero heikentäisi tämän majoitusmuodon hintakilpailukykyä ja vähentäisi sen houkuttelevuutta. Kun matkailija liikkuu perheen kanssa matkailuautolla tai veneellä kotimaassa, jokaisen yöpymisen yhteydessä on maksettava matkailijavero. Tämä voi vähentää liikkumista kotimaassa.

Lisäksi matkailijaveron hallinnollinen toteutus herättää merkittäviä kysymyksiä. Erityisesti lyhytaikaisen vuokrauksen ja alustatalouden, kuten Airbnb-toiminnan, osalta on epäselvää, miten veron maksamista voidaan tehokkaasti seurata ja valvoa. Tämä edellyttäisi laajaa hallinnollista organisaatiota, uusia järjestelmiä sekä henkilöstöresursseja. Samalla matkailijaveron käyttöönotto vääristäisi kilpailua eri majoitusmuotojen välillä, sillä veron tasapuolinen kerääminen hotelleilta, hostelleilta ja leirintäalueilta olisi huomattavasti helpompaa kuin ammattimaisessa majoitustoiminnassa asuinkerrostaloissa ja alustatalouden kautta.

Matkailijaveron keräämisestä ja valvonnasta aiheutuvat henkilöstö- ja hallintokustannukset olisivat huomattavia. Lisäksi matkailijaveron tuottoa ei voida tosiasiallisesti korvamerkitä matkailua hyödyttäviin kohteisiin, vaan kunnilla olisi vapaa päätösvalta verotuottojen käytöstä muiden verotulojen tapaan. Tämä heikentää veron hyväksyttävyyttä matkailuelinkeinon näkökulmasta ja kyseenalaistaa sen vaikuttavuuden matkailun kehittämisen rahoitusinstrumenttina. On olemassa merkittävä riski, että veron tuottama taloudellinen hyöty kumoutuisi tai jopa alittuisi veron hallinnoinnista syntyvien kustannusten vuoksi.

Vaihtoehtoisia keinoja matkailun ja kestävyiden edistämiseen

Lahden seudun matkailu esittää, että matkailijaveron sijaan tulisi tarkastella vaihtoehtoisia, kasvua tukevia ratkaisuja, kuten:

- kotimaanmatkailun tukeminen esimerkiksi kotitalousvähennysmallin kautta
- matkailuinvestointien ja kehittämishankkeiden vahvistaminen
- matkailun markkinoinnin ja saavutettavuuden parantaminen
- kestävän matkailun vapaaehtoiset ja kannustavat ohjauskeinot

Yhteenveto Lahden seudun matkailu katsoo, että alueellinen matkailijaveron:

- heikentäisi matkailukysyntää ja alan kilpailukykyä
- kasvattaisi Suomen matkustustaseen alijäämää
- vaikeuttaisi yritysten toimintaa ja investointeja
- ei edistäisi kestävä matkailua tehokkaasti
- perustuisi Pohjois-Suomen erityishaasteisiin, joita ei tule yleistää koko maahan

Näillä perusteilla Lahden seudun matkailu ei kannata alueellisen matkailijaveron käyttöönottoa ja kehottaa suuntaamaan toimenpiteet matkailun kasvun, kilpailukyvyn ja kestävyiden edistämiseen muilla keinoin.

Lahden seutu – Lahti Region Oy:n hallitus